เขียนโดย ม.ล.ชาญโชติ ชมพูนุท

-

บทความเรื่อง Apple's War on Android ในนิตยสาร Businessweek ฉบับวันที่ ๒๙ มี.ค. ๕๕ ช่วยให้เราเห็นวิถีของธุรกิจในโลกแห่งนวัตกรรม ว่าเวทีต่อสู้แข่งขันมีอยู่หลายเวทีในเวลาเดียวกัน ทั้งในการทำงานวิจัยและพัฒนา การผลิต และการตลาด บทความนี้บอกเวทีต่อสู้แข่งขันที่อยู่เบื้องหลังคือการฟ้องร้องในคดีละเมิดสินทรัพย์ทางปัญญา(intellectual property) ที่มีการจดสิทธิบัตรไว้

สนุกยิ่งกว่าละคร (น้ำเน่า) ในทีวี คือละครน้ำเน่าความสัมพันธ์สองหน้า (หรือหลายหน้า) ของบริษัทไอทียักษ์ใหญ่ ที่ด้านหนึ่งก็ร่วมมือกัน คือบริษัท Apple ว่าจ้างให้ Samsung ผลิตชิป A5 ที่มีความเร็วสูงมาก ในขณะเดียวกัน Apple ก็ฟ้อง Samsung ว่าละเมิดสินทรัพย์ทางปัญญาของตน เอาไปใช้ใน สมาร์ทโฟน และ แทบเล็ต ตระกูล Galaxy ธุรกิจกับการเมืองเหมือนกันในข้อนี้...ไม่มีมิตรแท้และศัตรูถาวร

Apple จำใจต้องจ้างให้ Samsung ผลิตชิป A5 เพราะในกลุ่มบริษัทผู้ผลิตชิปทั้งหลาย Samsung ผลิตได้คุณภาพดีที่สุด สะท้อนภาพของพลังคุณภาพที่แท้จริง ศัตรูก็ยังต้องคบค้าเพราะความสามารถในการผลิตสินค้าคุณภาพ

ที่จริงการต่อสู้กันเรื่องสินทรัพย์ทางปัญญาไม่ได้มีนัยยะตื้นๆ แค่นี้ แต่เป็นส่วนหนึ่งของสงครามยึดครองความเป็นจ้าวครองตลาด ครองพัฒนาการหรือนวัตกรรมของสินค้าไอทีในอนาคต

และตัวละครที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับการต่อสู้ทางกฎหมายสินทรัพย์ทางปัญญา ก็ไม่ได้มีแค่บริษัทยักษ์ใหญ่ แต่ยังมีบริษัทที่ปรึกษากฎหมาย ที่ทำหน้าที่ทนายต่อสู้ให้แก่บริษัทยักษ์ใหญ่แต่ละฝ่าย รวมทั้งมีผู้พิพากษาที่ชำนาญด้านคดีสินทรัพย์ทางปัญญาโดยเฉพาะ

อ่านแล้วผมก็บอกตัวเองว่า ใครที่มุ่งทำมาหากินกับการผลิตสินค้าตลาดบน ที่มุ่งคุณภาพ ก็ต้องมุ่งลงทุนสร้างนวัตกรรมหนีคู่แข่งโดยเอาใจตลาดหรือลูกค้า และต้องคอยระแวดระวังปกป้องสินทรัพย์ทางปัญญาของตนไม่ให้ถูกละเมิดแบบโจ่งครึ่มด้วย หรือหากผลประโยชน์สูงมาก การละเมิดแบบแยบยล (อย่างกรณี Samsung – Android ต่อ Apple นี้) ก็ต้องยอมลงทุนให้ทนายมือดี ค่าตัวสูง เข้ามาดำเนินการฟ้องร้องต่อสู้ นี่คือชีวิตของธุรกิจสมัยใหม่ ที่ถือว่าผลผลิตทางปัญญาเป็นทรัพย์สินส่วนตัว

ที่จริงแนวคิดเรื่องการจดสิทธิบัตรการค้นพบหรือการประดิษฐ์ที่จะมีผลต่อการนำไปใช้ทางธุรกิจ ได้รับการสร้างขึ้นประมาณ ๕๐๐ ปีมาแล้ว และยิ่งเข้มข้นและซับซ้อนขึ้นเรื่อยๆ

ผมคิดเรื่องใช้ปัญญาสร้างทรัพย์สินไม่เป็น แม้ทำคลินิกก็ทำไม่เป็น สิ่งที่คล้ายๆ สินทรัพย์ทางปัญญา คือ PowerPoint ที่ผมคิดขึ้นและนำไปใช้บรรยายตามที่ต่างๆ ผมก็เอาขึ้นเว็บเพื่อมอบให้แก่สังคม ใครจะเอาไปใช้ก็ได้ บางคนที่ได้ PowerPoint ของผมไปยึดถือความเคารพในสิทธินี้ มาถามผมว่า มีคนมาขอต่อ จะให้ได้ไหม ผมบอกว่ารีบให้ไปเลย เพราะผมอยากเผยแพร่ความคิดนี้อยู่แล้ว ยิ่งแพร่หลายมากและมีคนเอาไปหาทางใช้พัฒนาบ้านเมืองมากเท่าไร ผมก็ยิ่งมีความสุขมากเท่านั้น

แต่การไม่มุ่งผลประโยชน์ตนเป็นที่ตั้งนี้มันให้ผลตอบแทนต่อชีวิตมากเหมือนกันนะครับ คือสินทรัพย์ทางปัญญามันไม่มากับเป้าหมายที่เงิน แต่ให้ผลเป็นทุนทางสังคม ได้เครือข่ายคนที่มุ่งทำประโยชน์ทางสังคมเป็นที่ตั้ง เรียกว่ามี social capital ผมพอใจที่ทุนทางสังคมของผมเปิดโอกาสให้ผมได้ทำงานจุดประกายการเปลี่ยนแปลงสร้างสรรค์อย่างที่ทำอยู่ในปัจจุบัน แม้จะได้ผลบ้างไม่ได้ผลบ้าง

กลับบ้านมาค้นด้วย Google ทราบข่าวว่า คดีนี้ Apple ทั้งชนะและแพ้ดัง ข่าวนี้ จากการตัดสินของศาลอุทธรณ์ สะท้อนภาพความซับซ้อนในการตีความประเด็นเรื่องทรัพย์สินทางปัญญา และการละเมิด เพื่อการต่อสู้คดีของคู่ความ และการตัดสินคดีของศาล

{jcomments on}

วิจารณ์ พานิช

๑๕ พ.ค. ๕๕

บนรถแท็กซี่จากสนามบินสุวรรณภูมิกลับบ้าน